
Rishikashyapaproktam Shivapanchaksharatattvopadesham

—
ॐ
—
मूषिकश्यापप्रोक्तं शिवपञ्चाक्षरतत्त्वोपदेशं

—
ॐ
—
Document Information

Text title : Rishikashyapaproktam Shivapanchaksharatattvopadesham

File name : RRiShikashyaproktaMshivapanchAkSharatattvopadesham.itx

Category : shiva, shivarahasya, upadesha, advice

Location : doc_shiva

Proofread by : Ruma Dewan

Description/comments : shrIshivarahasyam | bhImAkhyah aShTamAMshah | adhyAyaH 7 |
vAvRittashlokaH ||

Latest update : July 4, 2024

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

July 5, 2024

sanskritdocuments.org

—
ॐ
—

ಋಷಿಕಶ್ಯಪಪ್ರೋಕ್ತಂ ಶಿವಪಂಚಾಕ್ಷರತತ್ತ್ವೋಪದೇಶಂ

(ಶಿವರಹಸ್ಯಾಂತರ್ಗತೇ ಭೀಮಾಖ್ಯೇ)

ಕಶ್ಯಪಃ (ಉವಾಚ)

ವಿದ್ಯಾಂ ಹೃದ್ಯಾಂ ದದಾಮ್ಯೇವ ತವ ಪಂಚಾಕ್ಷರಾತ್ಮಿಕಾಂ .
ಪಂಚಾಕ್ಷರಪರೋಮರ್ತ್ಯಃ ಶಿವಜ್ಞಾನಾಯ ಕಲ್ಪತೇ .. 14..
ತೇನ ಮುಕ್ತೋ ಭವತ್ಯೇವ ವಿದ್ಯಯಾ ದ್ಯೋತತೇಽಣ್ಡಜ .
ಪಿತೇವೋಪದಿಶೇನ್ಮಂತ್ರಂ ಗಾಯತ್ರಾಃ ಸಮಮೇವ ಹಿ .. 15..
ಗಾಯಂತಂ ತ್ರಾಯತೇ ಯಸ್ಮಾತ್ ಗಾಯತ್ರೀ ಭರ್ಗಚಿಹ್ನಿತಾ .
ಸಂಸಾರಭರ್ಜಕೋ ಭರ್ಗಃ ಶಿವ ಏವೇತಿ ನಿಶ್ಚಿನು .. 16..
ಪಂಚಾಕ್ಷರಂ ಚ ಗಾಯತ್ರೀ ಶ್ರೌತಮಂತ್ರದ್ವಯಂ ಸ್ಮೃತಂ .
ಉಭಯೋರ್ಧೈವತಂ ಯಸ್ಮಾತ್ ಮಹಾದೇವೋ ಮಹೇಶ್ವರಃ .. 17..
ಗಾಯತ್ರೀವತ್ಸದಾ ಜಪ್ಯೋ ಮಂತ್ರರಾಜೋಽಯಮುತ್ತಮಃ .
ತಸ್ಮಾತ್ತವೋಪದೇಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಮಂತ್ರಂ ಪಂಚಾಕ್ಷರಂ ಪರಂ .. 20..
ಮಂತ್ರೇಣಾನೇನ ದೇವೇಶಂ ಯಃ ಪೂಜಯತಿ ಶಂಕರಂ .
ಸರ್ವಪಾಪವಿಮುಕ್ತಶ್ಚ ಜಾಯತೇ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ .. 21..
ಪಂಚಾಕ್ಷರಂ ಸತಾರಂ ಯಃ ಪ್ರಜಪೇತ್ಪ್ರೀತಿಪೂರ್ವಕಂ .
ಸ ತು ಮುಕ್ತೋ ಭವತ್ಯೇವ ಷಡಕ್ಷರಸಮಾಶ್ರಯಾತ್ .. 22..
ಪಂಚಾಸ್ಯಧ್ಯಾನನಿರತಃ ಪಂಚಾಕ್ಷರಜವಾದರಃ .
ಮಹಾಪಾಪಯುತೋ ವಾಪಿ ಯುಕ್ತೋ ವಾಪ್ಯುಪಪಾತಕೈಃ .. 23..
ವಿಮುಚ್ಯತೇ ಸದ್ಯ ಏವ ರಾಹುಮುಕ್ತ ಇವೋಡುರಾಟ್ .
ನ ಗಾಯತ್ರಾಃ ಪರೋ ಮಂತ್ರೋ ನ ಚ ಪಂಚಾಕ್ಷರಾನ್ಮನುಃ .. 24..
ದ್ವಿಜತ್ವೇನೈವ ಸಾ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ಗಾಯತ್ರೀ ಭರ್ಗದೇವತಾ .
ಶಿವಪ್ರಸಾದಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಶ್ರೀಮತ್ಪಂಚಾಕ್ಷರೋ ಮನುಃ .. 25..
ಗಾತ್ರಾಮೇವ ಗಾಯತ್ರೀ ಭರ್ಗಶಬ್ದೇ ಶಿವಾತ್ಮಕೇ .
ಶಿವಃ ಪಂಚಾಕ್ಷರಾಕಾರಃ ಪಂಚವರ್ಣಾಃ ಶಿವಸ್ಯ ಖೇ .. 30..
ವರ್ಣಪಂಚಾಕ್ಷರಸ್ಯಾಸ್ಯ ಪಂಚಾಸ್ಯಕ್ರಮತಃ ಶಿವೇ .
ಲೀಯಂತೇ ಕಿಲ ಕಲ್ಪಾಂತೇ ಪ್ರಣವೋ ಹೃದಯೇ ಶಿವೇ .. 31..

ತನ್ಮಾಚ್ಛೃತಿಷು ಸರ್ವತ್ರ ಶಿವೋ ಗೀತಃ ಸದಾಶಿವೋಂ .
 ಈಶಾನಃ ಸರ್ವವಿದ್ಯಾನಾಮೀಶ್ವರಃ ಸರ್ವಭೂತಕೃತ್ .. 32..
 ಬ್ರಹ್ಮೈವ ಸರ್ವದಾ ಶಂಭುಃ ಬ್ರಹ್ಮಣೋಽಧಿಪತಿಃ ಶಿವಃ .
 ನಕಾರಶ್ಚ ಲಯಂ ಯಾತಿ ಸದ್ಯೋಜಾತಾಸ್ಯಕೇ ಶಿವೇ .. 33..
 ಮಕಾರೋಽಪಿ ಲಯಂ ಯಾತಿ ವಾಮದೇವಾಸ್ಯಕೇ ಶಿವೇ .
 ಶಿಕಾರೋಽಪಿ ಹಿ ಲೀಯೇತ ಅಘೋರಾಸ್ಯೇ ಮಹೇಶ್ವರೇ .. 34..
 ವಕಾರೋಽಪಿ ಚ ಲೀಯೇತ ಶಿವೇ ತತ್ಪುರುಷಾತ್ಮಕೇ .
 ಯಕಾರೋಽಪಿ ಚ ಲೀಯೇತ ಸರ್ವಾಂಗೇಽಪಿ ಚ ಶಂಕರೇ .. 35..
 ಏವಮೇವ ಮಹಾಮಂತ್ರಮವಿಮುಕ್ತೇ ವಿಶೇಷತಃ .
 ಸತಾರಸ್ತಾರಕೋ ಮಂತ್ರಃ ಶೈವೇಭ್ಯ ಉಪದಿಶ್ಯತೇ .. 36..
 ಸ ನ ಜೀವೇಭ್ಯ ಏವೈಶ ಈಶಾನೇನ ದಯಾಲುನಾ .
 ನಾತಃ ಪರತರೋ ಮಂತ್ರಸ್ತಾರಕಃ ಪಾರಮೈಶ್ವರಃ .. 37..
 ಯಸ್ಮಾದುಚ್ಚಾರ್ಯಮಾಣೇನ ಶಿವರೂಪಂ ವಿಭಾಸತೇ .
 ಶಿವಸ್ವರೂಪಭಾವೇನ ಸ ತು ಸಾಕ್ಷಾಚ್ಛಿವೋ ಭವೇತ್ .. 38..
 ವರ್ಣೇಭ್ಯೋಽಪಿ ಪರಂ ಸಾರಂ ತಾರಂ ಶಿವಮಯಂ ವಿದುಃ .
 ಅವಿದ್ಯಾಕರ್ಮಪಾಶೇಭ್ಯಸ್ತಾರಣಾತ್ತಾರಮೇವ ಹಿ .. 39..
 ವರ್ಣಾಸ್ತ್ವನ್ಯೇ ತು ಸಗುಣಾ ನಿರ್ಗುಣಂ ತಾರಮೇವ ಹಿ .
 ಸತಾರಂ ವರ್ಣಸಹಿತಂ ಶಿವರೂಪಾವಭಾಸಕಂ .
 ಸಂಶೀಲಯನ್ ಪರಂ ಯಾತಿ ಶಿವಮೇವ ಹಿ ನಿರ್ಗುಣಂ .. 40..
 ಗಾಯತ್ರೀಮಂತ್ರಸಾರಂ ದ್ವಿಜಕುಲತಿಲಕಾಕಾರ ಸಿದ್ಧತ್ವದಾಯಿ
 ಮಂತ್ರೋಽಯಂ ಶಿವತೋಷಕೃತ್ ಸುವಿಹಿತೋ ವೇದಾಂತಭಾಗೇಷ್ಟಪಿ .
 ತಾರೋಽಯಂ ಪರನಿಗುಣಪ್ರವಟನೇ ಶಬ್ದಾದಿರೇವೈಷ ವೈ-
 ಭಿಕ್ಷೂಣಾಮಥ ಶಾಂಭವಾತ್ಮಕಹೃದಾ ಸಂಶೀಲಿತೋ ಮುಕ್ತಿದಃ .. 41..
 .. ಇತಿ ಶಿವರಹಸ್ಯಾಂತರ್ಗತೇ ಋಷಿಕಶ್ಯಪಪ್ರೋಕ್ತಂ ಶಿವಪಂಚಾಕ್ಷರತತ್ತ್ವೋಪದೇಶಂ
 ಸಂಪೂರ್ಣಂ ..

- .. ಶ್ರೀಶಿವರಹಸ್ಯಂ . ಭೀಮಾಖ್ಯಃ ಅಷ್ಟಮಾಂಶಃ . ಅಧ್ಯಾಯಃ 7 . ವಾವೃತ್ತಶ್ಲೋಕಾಃ
 ..

- .. shrIshivarahasyam . bhImAkhyaH aShTamAMshaH . adhyAyaH 7 . vAvRRittashlokAH
 ..

Notes:

Rṣi Kaśyapa ಋಷಿ ಕಶ್ಯಪ delivers Upadeśa ಉಪದೇಶ (to Patañga ಪತಂಗ) about the
 Essence i.e. Tattva of ŚivaPañcākṣhara ಶಿವಪಂಚಾಕ್ಷರತತ್ತ್ವ, whereby he introduces the

mapping of the five faces (functional aspects) of Śiva ಶಿವ to the five syllables of the ŚivaPañcākṣaraMantra ಶಿವಪಂಚಾಕ್ಷರ ಮಂತ್ರ i.e. Namaḥ Śivāya ನಮಃ ಶಿವಾಯ as follows:

Na ನ : Sadyojāta ಸದ್ಯೋಜಾತ

Ma ಮ : Vāmadeva ವಾಮದೇವ

Śi ಶಿ : Aghora ಅಘೋರ

Va ವ : Tatpuruṣa ತತ್ಪುರುಷ

Ya ಯ : Sarvāṅga ಸರ್ವಾಂಗ

He elaborates that in the Śruti-s ಶ್ರುತಿಃ, Śiva ಶಿವ is bespoken as ŚadāŚiva ಸದಾಶಿವ; as Īśāna ಈಶಾನ, He is the Lord of All Knowledge and Beings; Brahma ಬ್ರಹ್ಮ is indeed Śambhu ಶಂಭು and Śiva ಶಿವ is Brahmaṇo'dhipati ಬ್ರಹ್ಮಣೋಽಧಿಪತಿ.

Rṣi Kaśyapa ಋಷಿ ಕಶ್ಯಪ also explains about Gāyatrī Mantra ಗಾಯತ್ರೀ ಮಂತ್ರ that includes the word Bhargah ಭರ್ಗಃ, which indeed is a (manifest) "form" of Śiva ಶಿವ; and that Mahādeva Maheśvara ಮಹಾದೇವ ಮಹೇಶ್ವರ is the Devatā ದೇವತಾ of both ŚivaPañcākṣara ಶಿವಪಂಚಾಕ್ಷರ and Gāyatrī ಗಾಯತ್ರೀ.

When ŚivaPañcākṣara ಶಿವಪಂಚಾಕ್ಷರ (that is the Mahāmantra ಮಹಾಮಂತ್ರ for the unliberated), is recited with Tāra ತಾರ i.e. Om̐ ಓಂ, is known as the ŚivaṢaḍakṣaraMantra ಶಿವಷಡಕ್ಷರಮಂತ್ರ i.e. Om̐ Namaḥ Śivāya ಓಂ ನಮಃ ಶಿವಾಯ. While Tāra ತಾರ i.e. Om̐ ಓಂ is Nirguṇa ನಿರ್ಗುಣ, the Pañcavarṇa ಪಂಚವರ್ಣ are Saḡuṇa ಸಗುಣ; and, the combination of these Reflect ŚivaRūpa ಶಿವರೂಪ; and one who meditates upon that, experiences the (State of) Nirguṇa Śiva ನಿರ್ಗುಣ ಶಿವ.

Proofread by Ruma Dewan

Rishikashyapaproktam Shivapanchaksharatattvopadesham

pdf was typeset on July 5, 2024

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

